

Marzena Szmyt

Opatowice, gm. Radziejów, woj.
włocławskie, St. 36, AZP 48-13/187

Informator Archeologiczny : badania 24, 23

1990

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

czych w ramach dwóch, ściśle wyodrębniających się, stref „produkcyjnej” i „mieszkalnej”. Druga z nich reprezentuje pozostałości najpewniej kilku nietrwałych, krótkotrwałych obozowisk-koczowisk „przywarsztatowych” — miejsc pobytu nielicznych grup kamieniarzy KPL zajmujących się przetwórstwem lokalnych eratyków (w ramach warsztatów zlokalizowanych w strefie „produkcyjnej”).

Nie wyklucza się możliwości kontynuacji badań stanowiska 16 w Nowym Dworze w roku przyszłym.

Opatowice, gm. Radziejów
woj. wrocławskie
St. 1 AZP 49-43/13

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Zakład Prahistorii Polski w Poznaniu

Badania prowadził doc. dr hab. Aleksander Koško. Finansował WKZ we Wrocławiu. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko(?) i osiedla kultury amfor kulistych (KAK), cmentarzysko kultury ceramiki sznurowej (KCSz), cmentarzysko (?) kultury iwieńskiej (KI), ślady osadnictwa kultury łuzyckiej oraz wczesnośredniowiecznej.

Prace badawcze są pierwszym sezonem w ramach drugiego etapu eksploracji stanowiska. Pierwszy etap wyznaczają wykopaliska ratowniczo-sondazowe L. Gabałówny, realizowane pod koniec lat 50-tych. Obecne badania podjęto w ramach długofalowego programu działań konserwatorskich, jakimi objęto całe „Wzgórze Prokopiaka” w Opatowicach. Zbadano łącznie 155 m² zachowanej — północnej — części stanowiska, rejestrując na tej powierzchni 34 obiekty: KPL, KCSz, kultury iwieńskiej oraz prapolskiej. Ponadto w warstwie wystąpiły materiały KAK, pojedyncze fragmenty z tzw. horyzontu epipucharowego oraz KŁ.

Najbardziej liczną grupę wśród źródeł ruchomych stanowią materiały ceramiczne. Ogółem pozyskano 4868 fragmentów naczyń, wśród których zdecydowanie dominują ceramika KPL (4309 fragmentów) i KAK (559 fragmentów). Zarejestrowano nadto 239 kamieni oraz 140 kamieni ze śladami obróbki. Mniej liczną grupę tworzą źródła z kości (kości pokonsumpcyjne i narzędzia) oraz polepa.

Wśród obiektów na wyróżnienie zasługują obiekty obrzędowe KPL(?) (fragment budowli megalitycznej), KCSz (grób) oraz kultury iwieńskiej (być może grób — dwa „samotne” naczynia wkopane w „ogon” megalitu). Zwraca uwagę nadto bogaty rejestr układów stratygraficznych pomiędzy obiektami KPL.

Wstępna analiza ceramiki uzasadnia wyróżnienie następujących faz zasiedlenia stanowiska: KPL — faza II-IIIa, KPL — faza IIIc/IVa, KPL — faza V, KAK — faza II-IIIa, „horyzont epipucharowy”, KCSz — faza późna, kultura iwieńska, KŁ, kultura prapolska — faza E-F.

Dokumentacja i materiały przechowywane są w Zakładzie Prahistorii Polski IP UAM.

Badania będą kontynuowane.

Opatowice, gm. Radziejów
woj. wrocławskie
St. 36 AZP 48-13/187

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Zakład Prahistorii Polski w Poznaniu

Badania prowadziła mgr Marzena Szmyt. Finansował WKZ we Wrocławiu. Trzeci sezon badań. Osiedla ludności kultury amfor kulistych (KAK). Ślady osadnictwa z wczesnego i późnego średniowiecza.

Podczas trzeciego już sezonu badań na stanowisku eksploracją objęto kolejnych 200 m² powierzchni rejestrując ok. 5300 fr. ceramiki KAK, 2900 — KPL, 80 fragmentów naczyń wczesnośredniowiecznych (z fazy A-B), niewielką ilość fragmentów ceramiki późnośredniowiecznej, ponad 400 wytworów i odpadków krzemieniennych, a także znaczną ilość polepy oraz kamieni ze śladami obróbki, jak również cenny zbiór kości zwierzęcych. Kontynuowano eksplorację odsłoniętego wcześniej obiektu mieszkalnego KAK. Zbadano nadto 44 inne obiekty nieruchome, wśród nich — poza dołkami postłupowymi — 15 „jam” gospodarczych, 2 wybierzyska, 1 palenisko oraz kolejne (po odkryciach z 1989 r.) dwa obiekty obrzędowe. Obydwa posiadają złożoną konstrukcyjnie formę — są to głębokie jamy z brukami kamiennymi w strobie i cząstkowymi pochówkami zwierzęcymi na dnie. Jednemu z bruków kamiennych towarzyszy „bruk” ceramiczny, drugiemu zaś — palenisko. Omawiane obiekty łączyć należy, tak jak i wcześniejszy, z osiedlem KAK.

Wyniki badań potwierdziły wcześniejsze ustalenia co do chronologii faz zasiedlenia obszaru stanowiska w neolicie (przez ludność KPL z fazy IVa i KAK z faz IIb-IIIa), jak też w początkach wczesnego średniowiecza (faza A-B), ujawniły ponadto ślad osadnictwa późnośredniowiecznego.

Dokumentacja i materiały z badań przechowywane są w Zakładzie Prahistorii Polski IP UAM.

Badania winny być kontynuowane.